

Stowarzyszenie Miłośników Czeladzi
ul. Katowicka 42
41-250 Czeladź
www.smc.czeladz.pl
smc.czeladz@onet.eu

SPRAWOZDANIE z działalności Stowarzyszenia Miłośników Czeladzi w 2020 roku

Miniony rok 2020 roku, ze względu na panującą pandemię COVID- 19, był bardzo trudny na naszego stowarzyszenia. Przez większą część roku nie mieliśmy możliwości bezpośrednich kontaktów, niemożliwa była organizacja zebrań członków i otwartych dla sympatyków spotkań. Jednak, mimo tych trudności, Stowarzyszenie działało i podejmowało działania mające na celu zarówno bieżącą działalność, jak i inicjatywy służące popularyzacji.

Najważniejszym wydarzeniem w życiu SMCz było Walne Zebranie Sprawozdawczo-wyborcze, które udało nam się zorganizować 22 września 2020 r. Zaplanowane było na marzec, ale ze względu na pandemię, zostało odwołane i przesunięte na inny, możliwy do realizacji, termin. Podczas zebrania przyjęto sprawozdanie Zarządu z działalności w kadencji 2015 – 2020 oraz wybrano nowe władze. Zarząd Stowarzyszenia tworzą: przewodnicząca - Ewa Ambroży, zastępcy przewodniczącego - Marek Gawron i Antoni Krawczyk, skarbnik - Bożena Plutecka, sekretarz - Agnieszka Dzieńka oraz członkowie Antonina Terminińska i Władysław Żymirski. W skład nowej Komisji Rewizyjnej weszli: Ryszard Gwiazda, Andrzej Miodyński, Jerzy Nowak, Anna Pilarek i Jerzy Polakowski. Zarząd sporządził wszystkie wymagane dokumenty i zmiany we władzach Stowarzyszenia zostały zgłoszone do Krajowego Rejestru Sądowego, który – 6 listopada 2020 r. - dokonał stosownych wpisów.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. SMCz liczyło 50 członków, 9 osób członków honorowych oraz 10 osób wspierających.

Tak jak w latach poprzednich w roku sprawozdawczym działalność merytoryczna SMCz ogniskowała się wokół zagadnień:

1. działalność wydawnicza i popularyzatorska
2. działalność w Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych RP
3. udział w uroczystościach i imprezach
4. współpraca z władzami miasta i organizacjami
5. pozostała działalność

Ad 1. **Działalność popularyzatorska i wydawnicza**

Popularyzacji działań SMCz służą wszystkie informacje i anonsy zamieszczane na stronie internetowej www.smc.czeladz.pl, na fanpage Facebook oraz podejmowane inicjatywy wydawnicze.

I. Wydawnictwa

W 2020 r. został wydany 24 numer „**Zeszytów Czeladzkich**”, o objętości 134 s. (w tym 8 s. pełny kolor), z ilustracjami (zdjęcia, ryciny, dokumenty archiwalne). Nakład „Zeszytu” to 200 egzemplarzy o formacie A5. Formę graficzną wydawnictwa uatrakcyjnił UV wybiórczy na okładce. Realizacja tego wydawnictwa możliwa była dzięki grantowi pozyskanemu z Gminy Czeladź w wysokości 4.349,60 zł. Oczywiście do kosztów związanych z realizacją zadania należy doliczyć też koszty pracy wolontariuszy zaangażowanych w proces przygotowania całego przedsięwzięcia – redaktorów, koordynatorów, obsługi administracyjnej i księgowej oraz wydatków biurowych.

Tematem wiodącym tego wydania były przedwojenne, najbardziej reprezentacyjne trakty Czeladzi – ulice Bytomska i Milowicka. Na łamach rocznika znalazły się następujące artykuły:

- Od wydawcy
- Zdzisław Piwek *Ulica mojego dzieciństwa* (o ulicy Bytomskiej)
- Jerzy Zawada *Po obydwu stronach najważniejszej z ulic* (o ulicy Bytomskiej)
- Anna Zarębska i Antoni Krawczyk *Ulica Milowicka/Katowicka*
- Ewa Ambroży *Nie tylko rzeźnikami Czeladź stała*
- Anna Zarębska *O wybuchu w Łażni Miejskiej słów kilka. Z rodzinnych wspomnień*
- Jerzy Zawada *Niwa, czyli historia jednej z najstarszych ulic*
- Anna Urgacz-Szczęśna *Szkice genealogiczne, Śladami mojego dziadka Józefa Kręciszka, który skazaniu na śmierć Katarzyny Włodyczkovej się przeciwstawił*
- Magdalena Jaworek *Lesław Jaworek. Wspomnienie córki o ojcu i artyście- niezrównanym mistrzu palety*
- Władysław Maciej Żymirski *Historia jednej fotografii*
- Roman Gorzkowski *Zabytki na emigracji. Mariackie organy*
- Sylwia Dudek-Kokot *Zabytki na emigracji. Mariackie organy – odsłona druga*
- Wiesława Konopelska *Mieszkał i żył w Tel-Awiwie, myślami był w ukochanej Czeladzi. Wspomnienie – Abraham Green*
- Wiesława Konopelska *Czeladź na łamach dziennika „Siedem groszy”*
- Kolorowa wkładka zawiera:
 - *Ulica Bytomska w fotografiach archiwalnych*
 - *Ulica Milowicka/Katowicka w fotografiach Jerzego Żymirskiego*
 - *Lesław Jaworek – z teki artysty*

W publikacji znalazło się wiele fotografii i dokumentów dotychczas niepublikowanych i nieznanym ludziom interesującym się historią Czeladzi. Na uwagę zasługują zdjęcia ulic Bytomskiej i Milowickiej z rodzinnych albumów czeladzian, z archiwów Jerzego Żymirskiego i Hieronima Pietrzykowskiego (fotografował Czeladź w latach 30.tych XX wieku) oraz anonsy reklamowe z przedwojennej prasy, kalendarzy i książek telefonicznych.

II. Działania popularyzatorskie i promocyjne

- Przygotowanie i przeprowadzenie spotkania członków i sympatyków połączonego z multimedialnym pokazem makiety XIX. wiecznej Czeladzi. Prezentacji dokonał współautor projektu Jan Powałka.
- Przekazanie wydawnictw Stowarzyszenia na nagrody uzupełniające dla finalistów szkolnego etapu Konkursu Wiedzy o Czeladzi oraz ich opiekunów; w 2020 r. odbył się tylko 1- szkolny etap konkursu.
- Przekazanie 24 numeru „Zeszytów Czeladzkich” instytucjom kultury i placówkom oświatowym: Miejska Biblioteka Publiczna w Czeladzi, czeladzkie szkoły, Muzeum Saturn w Czeladzi, Muzeum Szttygarka w Dąbrowie Górniczej oraz do Biblioteki Jagiellońskiej, Biblioteki Narodowej, Biblioteki Śląskiej oraz bibliotek publicznych i placówek muzealnych Zagłębia Dąbrowskiego
- Digitalizacja i opracowanie fotografii dotyczących Czeladzi i jej mieszkańców pozyskanych w 2020 r.; zeskanowano ponad 500 jednostek
- Prezentacja wydawnictw Stowarzyszenia na platformie Śląskiej Biblioteki Cyfrowej www.sbc.pl - we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną im. Marii Nogajowej

- Przygotowania do wprowadzenia do Otwartego Systemu Archiwizacji zasobów Archiwum cyfrowego Stowarzyszenia Miłośników Czeladzi - we współpracy z Ośrodkiem KARTA w Warszawie: udział w szkoleniach (webinaria), zbieranie potrzebnej dokumentacji.
- Udostępnianie materiałów o Czeladzi i czeladziach osobom prywatnym i instytucjom:
 - ✓ Wydział Promocji Miasta, Kultury i Współpracy z Zagranicą Urzędu Miasta Czeladź – Echo Czeladzi
 - ** materiały dotyczące pomnika przy ul. Miłowickiej/Katowickiej – tzw. pomnika wolności odsłoniętego w 1929 r. dla uczczenia potyczki pod Saturnem w 1919 r. (dokumenty, opis pomnika, fotografie, wykazy uroczystości odbywających się pod pomnikiem w okresie międzywojennym)
 - ** fotografie związane z jubileuszami czeladzi
 - ** dokumenty dot. rocznic i świąt (karty świąteczne i pocztowe)
 - ✓ Muzeum Saturn:
 - * przekazanie informacji o zapisach na pomniku przy rondzie na Piaskach,
 - * o czeladziach biorących udział w wojnie obronnej 1920 r. (dokumenty, fotografie)
 - ✓ Sieleckie Centrum Sztuki w Sosnowcu - przekazanie informacji i dokumentów o Studiu Portretowym Lazar w Sosnowcu i Marii Nogajowej do cyklu materiałów o sosnowieckich zakładach fotograficznych
 - ✓ udzielanie informacji i udostępnienie starych zdjęć osobom prywatnym wywodzącym się z naszego miasta a obecnie mieszkającym w różnych stronach Polski:
 - * o przodkach rodziny Czarnomskich,
 - * o Rabsztynach i ich domach,
 - * o rodzinie Hercholdów

Ad 2. działalność w Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych RP

Stowarzyszenie jest sygnatariuszem ogólnopolskiego **Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych RP** z siedzibą w Warszawie. Kol. E. Ambroży jest przewodniczącą Komisji Rewizyjnej tegoż Ruchu.

Ad. 3. Udział w miejskich uroczystościach patriotycznych

W okresie sprawozdawczym SMCz uczestniczyło w uroczystościach związanych z ważnymi rocznicami i wydarzeniami historycznymi organizowanymi przez władze miasta Czeladź. W związku z panującą pandemią przedstawiciele Stowarzyszenia ograniczyli się do zapalenia zniczy w miejscach pamięci.

- 27 stycznia – rocznica wyzwolenia Czeladzi
- 19 lutego – rocznica powrotu „dzieci z Potulic”
- 1 września – rocznica wybuchu wojny
- 27 września – Dzień Polskiego Państwa Podziemnego
- 27 grudnia – rocznica wybuchu w łaźni miejskiej

Członkowie Stowarzyszenia brali też udział w wykładach i wystawach organizowanych przez instytucje kultury Zagłębia Dąbrowskiego, w tym przez Muzeum Saturn.

Ad. 4 Współpraca z władzami miasta i organizacjami

Ważnym elementem działalności Stowarzyszenia jest ścisła **współpraca z jednostkami samorządowymi i organizacjami**

- Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Nogajowej

- Muzeum Saturn
- Forum dla Zagłębia Dąbrowskiego z siedzibą w Sosnowcu
- Urząd Miasta : Wydział Promocji - *Echo Czeladzi*
 - oraz Polityki Społecznej i Edukacji
- Związek Kombatantów i Byłych Więźniów Politycznych RP
- Polski Związek Filatelistów
- Towarzystwo Przyjaźni Polsko Francuskiej – do czasu działalności tej organizacji w Czeladzi

Ad. 5 Pozostała działalność

- Przez cały 2020 rok prowadzona była strona internetowa Stowarzyszenia, na której zamieszczano informacje o bieżących działaniach naszej organizacji.
- Prowadzony jest też fanpage Stowarzyszenia na Facebooku – zamieszczane są tam ciekawe informacje dotyczące Czeladzi, zdjęcia, karty pocztowe i informacje o ważnych wydarzeniach w Stowarzyszeniu. Strona spotyka się z bardzo dobrym odzewem i dużym zainteresowaniem.
- Bieżąca współpraca ze studentami i pracownikami naukowymi przygotowującymi prace związane z Czeladzią; udostępnianie materiałów: map, opracowań tematycznych, fotografii itp.
- Podejmowanie działań mających na celu pozyskanie nowych materiałów historycznych związanych z przeszłością naszego miasta (zdjęć, dokumentów) i bieżąca digitalizacja.
- Nawiązanie kontaktów i współpracy z:
 - ** Fundacją Brama Cukermana w Będzinie – udostępnienie do digitalizacji 60 kalek projektów obiektów budynków mieszkalnych i przemysłowych wykonanych przez Henryka Łyżwińskiego dla Żydów zamieszkałych na terenie Zagłębia Dąbrowskiego
 - ** Miejską Bibliotekę Publiczną w Suwałkach – celem pozyskania dokumentów o Bolesławie Hercholdzie (w związku z opracowywaniem materiałów do 25 numeru „Zeszytów Czeladzkich”)
 - ** Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze – wymiana informacji i kopii cyfrowych materiałów związanych z górnictwem w Czeladzi

Czeladź 30 marca 2021 r.

Przewodnicząca
Stowarzyszenia Miłośników Czeladzi
mgr Ewa Ambroży